EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 10.7.2020
COM(2020) 325 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

TREDJE RAPPORT INDEN FOR RAMMERNE AF MEKANISMEN TIL SUSPENSION AF VISUMFRITAGELSEN

{SWD(2020) 132 final}

I. Indledning

Visumliberaliseringen giver fortsat anledning til vigtige reformer på migrations-, sikkerheds- og retsområdet og fremmer de mellemfolkelige kontakter ved at fritage tredjelandsstatsborgere fra visumkrav ved ophold på op til 90 dage i en periode på 180 dage. Den visumfrie ordning indebærer dog også et ansvar. Tredjelande skal til stadighed opfylde visumliberaliseringskravene og sikre, at betingelserne for en velforvaltet migration og sikkerhed til enhver tid er til stede. Dette er i overensstemmelse med Kommissionens holistiske tilgang, der tager fat på alle aspekter af migration og sikkerhed.

Denne **tredje rapport inden for rammerne af mekanismen til suspension af visumfritagelsen** følger af Kommissionens pligt til at overvåge den fortsatte opfyldelse af visumliberaliseringskravene i tredjelande, der har opnået visumfri adgang, og til mindst én gang om året at aflægge rapport til Europa-Parlamentet og Rådet[1]. For så vidt angår det geografiske dækningsområde omfatter rapporten fortsat de lande, som har afsluttet en dialog om visumliberalisering med et tilfredsstillende resultat. De statistiske data i rapporten afspejler Eurostat-data fra 2019 med fokus på forskellene mellem 2018 og 2019. Så vidt muligt beskrives den politiske udvikling i de analyserede lande frem til offentliggørelsen af denne rapport i juli 2020. Ligesom i forbindelse med den anden rapport inden for rammerne af mekanismen til suspension af visumfritagelsen[2] af 17. december 2018 (herefter benævnt "den anden rapport"), fokuserer denne rapport på specifikke områder[3], hvor der er behov for yderligere foranstaltninger for at sikre bæredygtigheden af de fremskridt, der er gjort. Dette omfatter irregulær migration, asylansøgninger, tilbagetagelse, offentlig orden og sikkerhed (herunder organiseret kriminalitet, bekæmpelse af korruption, retshåndhævelse og bekæmpelse af hvidvask af penge). Således er benchmark, der er kendetegnet ved en stabil gennemførelse, ikke omfattet af denne rapport.

Efter indførelsen af covid-19-relaterede restriktioner i de fleste EU-medlemsstater og partnerlande i midten af marts var der en betydelig nedgang i bevægelserne i alle landene i det vestlige Balkan og den østlige partnerskabsregion. De fleste af de restriktive foranstaltninger i partnerlandene er efterfølgende blevet ophævet. Den 11. juni 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse med en vurdering af anvendelsen af den midlertidige begrænsning af ikkevæsentlige rejser til EU[4]. Med hensyn til de lande, der grænser op til EU, erklærede Kommissionen sig rede til at associere regionen Vestbalkan[5] tæt med gennemførelsen af sin fælles europæiske køreplan for ophævelse af covid-19-inddæmningsforanstaltningerne. Som opfølgning herpå vedtog Rådet den 30. juni 2020 en henstilling om gradvis ophævelse af rejserestriktionerne for ikkevæsentlige rejser til EU, som omfattede den første liste med 15

---

1 I henhold til artikel 8, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1806 af 14. november 2018 om fastlæggelse af listen over de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af de ydre grænser, og listen over de tredjelande, hvis statsborgere er fritaget for dette krav (EUT L 303 af 28.11.2018, s. 39).

2 COM(2018) 496 final.

3 Kommissionen overvåger fortsat den generelle situation på området for retlige og indre anliggender, som også er relevant for gennemførelsen af forpligtelser og benchmark på visumliberaliseringsområdet, inden for rammerne af EU's udvidelsespakke for de visumfrie lande på Vestbalkan og, for landene i Det Østlige Partnerskab, i forbindelse med gennemførelsen af de respektive associeringsaftaler.

4 COM(2020) 399 final.

5 Meddelelse fra Kommissionen om støtte til Vestbalkan til bekæmpelsen af covid-19 og genopretningen efter pandemien (COM(2020) 315 final).

lande (herunder Georgien, Montenegro og Serbien). Henstillingen, som er et første skridt i retning af at ophæve restriktionerne, følger den gradvise tilgang, som Kommissionen har foreslået.

Rapporten ledsages af et **arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene**, der rummer mere udførlige baggrundsoplysninger om udviklingen.

II. Vurdering af særlige områder i overensstemmelse med benchmarks for visumliberalisering

II.1 Vestbalkan

Albanien

Irregulær migration, asylansøgninger og tilbagetagelse

Mellem 2018 og 2019 faldt antallet af nægtelser af indrejse for albanske statsborgere i Schengen+-området med 9 % (fra 21 515 til 19 670), mens antallet af registrerede albanske statsborgere, der opholdt sig ulovligt, steg med 6 % (fra 32 355 til 34 410). Den irregulære migration blandt albanske statsborgere er fortsat den højeste sammenlignet med de andre lande på Vestbalkan, der analyseres i denne rapport. Antallet af albanske statsborgere, der blev afsløret i at bruge falske dokumenter, herunder EU-pas, steg med 64 % mellem 2018 og 2019.

Antallet af asylansøgninger, der blev indgivet af albanske statsborgere i Schengen+-området, faldt fortsat for fjerde år i træk, idet der i 2019 blev indgivet 18 555 ansøgninger mod 19 615 i 2018. Dette svarer til et fald på 5 %. Til trods for denne faldende tendens lå Albanien i 2019 i spidsen blandt de visumfrie lande på Vestbalkan med hensyn til antallet af asylansøgninger. Asylanerkendelsesprocenten[6] faldt til 5,6 % i 2019 (sammenlignet med 7,6 % i 2018). I første kvartal af 2020 blev der registreret 2 895 asylansøgninger, hvilket er 44 % færre end i samme periode i 2019.

Hvad angår samarbejdet om tilbagetagelse, har der været et fald i antallet af tilbagesendelser. Tilbagesendelsesprocenten faldt til 50 % i 2019 (sammenlignet med 66 %[7] i 2018), idet 15 370 albanske statsborgere reelt blev sendt tilbage. Men da EU's medlemsstater rapporterer om et godt samarbejde om tilbagetagelse af egne statsborgere og tredjelandsstatsborgere, kan dette fald skyldes behandling af exceptionelt mange afgørelser, et efterslæb fra tidligere år og eventuelt sekundære bevægelser.

Grundløse asylansøgninger indgivet af albanske statsborgere til EU-medlemsstater og Schengenassocierede lande er stadig et problem, der kræver, at de albanske myndigheder fortsat gør en betydelig indsats. I denne henseende fortsætter Albanien med at gennemføre foranstaltninger vedrørende grundløse asylansøgninger, der indgives af albanske statsborgere. De albanske myndigheder har styrket indsatsen for at oplyse befolkningen om rettigheder og

[6] I denne rapport beregnes asylanerkendelsesprocenten som andelen af alle positive afgørelser i første instans (flygtningestatus, subsidiær beskyttelsesstatus, humanitær beskyttelse i henhold til national lovgivning) ud af det samlede antal afgørelser i første instans.

[7] Tilbagesendelsesprocenten i et givet år beregnes som forholdet mellem antallet af albanske statsborgere, der i et givet år er blevet sendt tilbage til Albanien fra Schengen+-området, og antallet af albanske statsborgere, der er genstand for en afgørelse om tilbagesendelse samme år.

pligter i forbindelse med den visumfrie ordning, samt sanktioner for overtrædelser af disse forpligtelser. De fortsatte med at organisere informationsprojekter og -kampagner og udsendte regelmæssigt relevante oplysninger på statslige websteder og sociale medier.

De albanske myndigheder har også styrket det operationelle samarbejde med de EU-medlemsstater, der er mest berørt af irregulær migration og grundløse asylansøgninger, og styrket kontrollen af albanske statsborgere, der rejser til udlandet, herunder mindreårige, gennem mere grundige samtaler i forbindelse med udrejse. I december 2019 vedtog Albanien yderligere foranstaltninger til forebyggelse af menneskehandel.

Albanien er det første land på Vestbalkan, der har undertegnet og implementeret en statusaftale med EU om den europæiske grænse- og kystvagt (Frontex)[8]. Ikrafttrædelsen af aftalen den 1. maj 2019 blev efterfulgt af udsendelsen af fælles europæiske Frontex-hold til Albaniens grænse med Grækenland den 21. maj 2019. Dette markerede en ny fase i grænsesamarbejdet mellem EU og landene på Vestbalkan. På trods af restriktionerne i forbindelse med covid-19-udbruddet giver operationen fortsat gode resultater. I juni 2020 deltog 20 EU-medlemsstater i denne fælles operation, og mere end 12 000 irregulære migranter blev pågrebet.

Som følge af covid-19-pandemien lukkede Albanien sine grænser den 16. marts 2020 og erklærede efterfølgende undtagelsestilstand den 24. marts. Denne blev ophævet den 23. juni. Fra og med den 22. marts blev alle kommercielle flyvninger indstillet. Den 1. juni åbnede Albanien alle landgrænserne til nabolandene igen. I denne periode hjemsendte de albanske myndigheder ca. 2 500 udenlandske borgere (primært fra EU) ved brug af charterflyvninger. Nogle kommercielle flyvninger (Wien, Beograd og Athen) blev genoptaget den 15. juni.

Den offentlige orden og den offentlige sikkerhed

Albansktalende organiserede kriminelle grupper beskæftiger sig med mange former for kriminalitet og er især aktive inden for en bred vifte af kriminelle aktiviteter i EU, selv om de ikke kun kan knyttes til Albanien eller albanske statsborgere. Ifølge Europol er albanske statsborgere navnlig blandt de ikke-EU-borgere, der hyppigst sættes i forbindelse med alvorlige strafbare handlinger. De er nogle af de hyppigste brugere af falske dokumenter i forbindelse med flytrafik inden for Schengenområdet.

Albanien fortsatte med at konsolidere sine resultater og effektiviteten af sine bestræbelser på retshåndhævelsesområdet med henblik på at bekæmpe organiseret kriminalitet. Et større antal storstilede politioperationer har ført til anholdelser af fremtrædende personer og omfattende rejsning af tiltale mod og retsforfølgning af disse, også som resultat af et tættere politisamarbejde med EU-medlemsstaterne. De albanske myndigheder har konsekvent udvist et stærkt engagement i bekæmpelsen af fremstilling af og ulovlig handel med cannabis. Albanien er det eneste land i regionen, der tillader, at et andet land indfører og anvender en indgribende overvågningsmekanisme (EU-medfinansierede luftfotoanalyser udført af det italienske Guardia di Finanza med henblik på afsløring og overvågning af cannabisplantager i Albanien). Der er imidlertid en betydelig kløft mellem antallet af nye sager og endelige domme.

[8] Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning, almindeligvis kaldet Frontex.

I februar 2019 vedtog Albanien en ny national strategi for håndvåben og lette våben for perioden 2019-2024. I april 2019 blev der oprettet et kontaktpunkt vedrørende skydevåben, som dog først skal integreres fuldt ud i politistrukturen for at blive fuldt funktionsdygtigt.

I 2018 og 2019 traf Albanien en række lovgivningsmæssige foranstaltninger for at forbedre den retlige ramme på korruptionsområdet. Den generelt positive tendens med hensyn til resultaterne af efterforskninger, retsforfølgninger og domfældelser som led i bekæmpelsen af korruption fortsatte, selv om endelige domfældelser af højtstående embedsmænd var sjældne.

I januar 2020 vedtog den albanske regering en lovpakke om forebyggende foranstaltninger for at intensivere kampen mod korruption, organiseret kriminalitet og terrorisme med særligt fokus på beslaglæggelse og konfiskation af udbytte af kriminelle aktiviteter. Denne lov indeholder en række nye efterforskningsværktøjer, som er stillet til rådighed for den særlige anklagemyndighed inden for den nyoprettede særlige struktur for bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet.

Albanien er ved at gennemføre en gennemgribende og omfattende reform af retsvæsenet, der har til formål at styrke den samlede indsats for bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet. Denne reform omfatter også en midlertidig fornyet evaluering af alle dommere og anklagere (screeningprocessen), der har udviklet sig støt og givet konkrete resultater. Screeningen er fortsat på trods af covid-19-pandemien. Høringerne blev midlertidigt suspenderet på grund af nedlukningen, men efterforskningsaktiviteterne i forbindelse med screeninger fortsatte gennem fjernudveksling. De screeningrelaterede høringer blev genoptaget den 3. juni 2020. Samlet set har 64 % af de screeningsager, der er behandlet indtil nu, ført til afskedigelse eller frivillig fratræden. Screeningprocessen og dens resultater har fortsat afgørende betydning for at genoprette offentlighedens tillid til landets domstole og retshåndhævende myndigheder.

En Europol-forbindelsesofficer blev udstationeret i Albanien i juni 2019, og i juli åbnede Europol officielt sit forbindelseskontor i Tirana, det første på Vestbalkan. Dette har ført til en yderligere styrkelse af samarbejdet mellem EU-medlemsstaternes og Albaniens politifolk i kampen mod organiseret kriminalitet og bidraget til at koordinere indsatsen til fælles håndtering af grænseoverskridende trusler og bekæmpelse af kriminelle netværk.

Samarbejdsordningen mellem Albanien og Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug, den første på Vestbalkan, blev undertegnet i marts 2019. Den gør det muligt at stille vigtig ekspertise til rådighed for de albanske myndigheder og understøtter en yderligere tilnærmelse af Albaniens lovgivning og politikker vedrørende narkotikarelaterede spørgsmål til EU's.

Endvidere trådte samarbejdsaftalen mellem Eurojust og Albanien i kraft den 1. november 2019. Aftalen vil yderligere lette det retlige samarbejde mellem EU's og Albaniens retshåndhævende myndigheder og styrke bekæmpelsen af grænseoverskridende organiseret kriminalitet.

Albanien var et af de første lande på Vestbalkan, der den 9. oktober 2019 undertegnede en bilateral gennemførelsesordning vedrørende terrorbekæmpelse med Kommissionen som

opfølgning på den fælles handlingsplan for terrorbekæmpelse mellem EU og Vestbalkan[9]. Albanien fremlagde sin første rapport om gennemførelsen af ordningen i juni 2020.

Antallet af domfældelser for hvidvask af penge er fortsat lavt, og der mangler stadig en systematisk parallel efterforskning af finansieringen af terrorisme. Efter det albanske parlaments vedtagelse af "Moneyval-pakken" i juni 2019 vurderede Moneyval, at Albanien generelt har gjort fremskridt med gennemførelsen af sine henstillinger fra 2018, men at der stadig er visse mangler[10]. Den 21. februar 2020 opførte Den Finansielle Aktionsgruppe (FATF) Albanien blandt de jurisdiktioner, der har strategiske mangler inden for bekæmpelse af hvidvask af penge/bekæmpelse af finansiering af terrorisme, og foreslog en handlingsplan til afhjælpning af de alvorligste mangler. Denne plan indeholder foranstaltninger, der skal gennemføres inden oktober 2021 for at give Albanien mulighed for at blive fjernet fra FATF's "grå liste". Albanien har på højt politisk plan forpligtet sig til at gennemføre FATF's handlingsplan. Gennemførelsen er påbegyndt til trods for covid-19-krisen, idet der navnlig foretages en risikoanalyse af en række bankprodukter og -tjenester og misbrug af juridiske enheder. Det albanske parlament forventes at gennemgå et udkast til en lov om statsborgerskab, der, hvis loven vedtages, kan skabe et retsgrundlag, som kan anvendes til at indføre en ordning med statsborgerskab gennem investeringer. Kommissionen sendte i oktober 2019 en skrivelse til de albanske myndigheder, hvori den anmodede om præciseringer herom og advarede dem om de mulige konsekvenser af at indføre en sådan ordning og de hermed forbundne risici. Kommissionen holder et vågent øje med dette spørgsmål og de risici, der er forbundet med en eventuel indførelse af en ordning med statsborgerskab gennem investeringer, navnlig med hensyn til sikkerhed, hvidvask af penge, skatteunddragelse, finansiering af terrorisme, korruption eller infiltration fra organiserede kriminelle grupper.

Den 2. juni 2019 underrettede Nederlandene i overensstemmelse med forordning (EU) 2018/1806[11] Kommissionen om, at det befandt sig i en situation, der kunne føre til udløsning af mekanismen til suspension af visumfritagelsen for Albanien. De betænkeligheder, der blev givet udtryk for i meddelelsen, var overvejende knyttet til den offentlige orden og sikkerhed, men også til irregulær migration og grundløse asylansøgninger fra albanske statsborgere. Efter en grundig gennemgang af meddelelsens indhold og på grundlag af de tilgængelige oplysninger og relevante data fandt Kommissionen, at forudsætningerne for at udløse mekanismen til suspension af visumfritagelsen for Albanien ikke var opfyldt.

På grundlag af ovennævnte analyse har Albanien truffet de foranstaltninger, der er angivet i den anden rapport, og benchmarkene for visumliberalisering er fortsat opfyldt. Der er gjort gode fremskridt med gennemførelsen af foranstaltninger til bekæmpelse af irregulær migration, herunder styrket grænsekontrol. Trods faldet i tilbagesendelsesprocenten fortsatte det gode samarbejde om tilbagetagelse. Dette bør opretholdes, og det samme gælder samarbejdet med EU og medlemsstaterne om migration og sikkerhed. Samtidig er der behov for en yderligere indsats for at sikre bedre og bæredygtige resultater, navnlig hvad angår de grundløse asylansøgninger og bekæmpelsen af organiseret kriminalitet.

---

9 https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/news/docs/20181005_joint-action-plan-counter-terrorism-western-balkans.pdf.

10 https://rm.coe.int/anti-money-laundering-and-counter-terrorist-financing-measures-albania/16809988c0.

11 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1806 af 14. november 2018 om fastlæggelse af listen over de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af de ydre grænser, og listen over de tredjelande, hvis statsborgere er fritaget for dette krav (EUT L 303 af 28.11.2018, s. 39).

Der skal gøres en yderligere indsats på følgende områder:

- Intensivering af foranstaltningerne med henblik på at håndtere problemet med irregulær migration og grundløse asylansøgninger fra albanske statsborgere, herunder ved at indkredse og tackle de underliggende årsager og gennemføre yderligere oplysningskampagner om rettigheder og pligter i forbindelse med visumfri indrejse
- Videreførelse og intensivering af det proaktive operationelle samarbejde med EU's agenturer og med de EU-medlemsstater, der er udsat for et migrationspres fra Albanien, samt trusler mod den offentlige orden og sikkerhed som følge af albanske statsborgeres deltagelse i organiserede kriminelle grupper
- Forbedring af effektiviteten af retsforfølgningen og de retshåndhævende myndigheders indsats for at bekæmpe korruption på højt niveau og organiseret kriminalitet
- Forbedring af resultaterne af sager om bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme og fuld udnyttelse af Kommissionens støtte til styrkelse af kapaciteten til bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme.

Bosnien-Hercegovina

Irregulær migration, asylansøgninger og tilbagetagelse

Mellem 2018 og 2019 faldt antallet af nægtelser af indrejse for statsborgere fra Bosnien-Hercegovina i Schengen+-området med 20 % (fra 5 320 til 4 270 i 2019), mens antallet af registrerede statsborgere fra Bosnien-Hercegovina, der opholdt sig ulovligt, steg med 10 % (fra 3 915 til 4 290).

Antallet af asylansøgninger indgivet af statsborgere fra Bosnien-Hercegovina faldt med 17 % fra 2 280 i 2018 til 1 895 i 2019. Asylanerkendelsesprocenten faldt til 7,2 % i 2019 (sammenlignet med 10,6 % i 2018). I første kvartal af 2020 blev der registreret 390 asylansøgninger, hvilket er 26 % færre end i samme periode i 2019.

Hvad angår samarbejdet om tilbagetagelse, har der været et fald i antallet af tilbagesendelser. Tilbagesendelsesprocenten faldt til 40 % i 2019 (sammenlignet med 54 % i 2018), idet 1 495 statsborgere fra Bosnien-Hercegovina reelt blev sendt tilbage. Men da EU's medlemsstater rapporterer om et godt samarbejde om tilbagetagelse af egne statsborgere og tredjelandsstatsborgere, kan dette fald skyldes behandling af mange afgørelser, et efterslæb i flere år i træk og eventuelt sekundære bevægelser.

Landet har gjort en betydelig indsats inden for grænsekontrol og øget offentlighedens bevidsthed gennem målrettede oplysningskampagner om de negative virkninger af misbrug af den visumfrie ordning, hvilket ses af det faldende antal grundløse asylansøgere fra Bosnien-Hercegovina i Schengen+-området.

Statusaftalen med EU om den europæiske grænse- og kystvagt (Frontex) blev paraferet i januar 2019, og ratificeringen er endnu ikke afsluttet. Efter ikrafttrædelsen af den nye europæiske grænse- og kystvagt samarbejder Kommissionen med Bosnien-Hercegovina med henblik på ratificeringen og ikrafttrædelsen af statusaftalen.

Bosnien-Hercegovina fortsatte med at tackle udfordringerne med irregulær migration, herunder strømmen af tredjelandsstatsborgere gennem landet mod Schengen+-området. Efter den stigende tilstrømning af flygtninge og migranter i 2018 og i 2019 har myndighederne omfordelt de grænsevagter, der er til rådighed. Grænseforvaltningen og migrationsstyringen

kræver imidlertid forbedring, herunder med hensyn til modtagelseskapacitet og koordinering mellem institutionerne på tværs af de forskellige forvaltningsniveauer. Koordineringsorganet i sikkerhedsministeriet, der har ansvaret for overvågning af migrationstendenser, og som fungerer som operationelt hovedkvarter i tilfælde af kriser, fungerer ikke effektivt, navnlig med hensyn til tildeling af egnede lokaler til modtagelsescentre og flytning af asylansøgere og migranter til tilgængelige boliger. Der er fortsat alvorlige hindringer i vejen for effektiv adgang til asylprocedurer på grund af meget begrænsede menneskelige ressourcer og operationel kapacitet.

Som følge af covid-19-krisen erklærede Bosnien-Hercegovina den 18. marts, at landet var ramt af en naturkatastrofelignende tilstand, idet personers frihed til at bevæge sig rundt i landet og ind og ud af det blev begrænset. Republika Srpska erklærede undtagelsestilstand fra den 28. marts til den 20. maj. Fra og med 30. marts blev alle kommercielle flyvninger indstillet indtil den 1. juni, hvor flyvningerne blev genoptaget.

Den offentlige orden og den offentlige sikkerhed

Bosnien-Hercegovina har indført flere strategier, bl.a. vedrørende organiseret kriminalitet, menneskehandel og integreret grænseforvaltning. De retlige rammer skal imidlertid harmoniseres i hele landet og tilpasses yderligere til EU-retten. Der er systemiske mangler i det operationelle samarbejde mellem de retshåndhævende myndigheder på grund af den manglende harmonisering af straffelovgivningen i landet, som forværres af en svag institutionel koordinering og en meget begrænset udveksling af efterretninger. Kriminelle organisationer, der opererer i landet, udnytter de juridiske og administrative smuthuller. Finansielle efterforskninger og beslaglæggelser af aktiver er i vid udstrækning ineffektive.

Der mangler et strengt og troværdigt system til kontrol af dommeres og anklageres formueangivelser. Bekæmpelsen af hvidvask af penge skal intensiveres. Endelig er domfældelser i korruptionssager på højt niveau meget sjældne, og sanktioner virker ikke tilstrækkeligt afskrækkende. Der er for nylig konstateret tilfælde af korruption på sportsområdet. En proaktiv tilgang er fortsat afgørende for at modvirke kriminel infiltration af de politiske, retlige og økonomiske systemer.

Til trods for en aftale om operationelt samarbejde med Europol, der blev undertegnet i maj 2017, har Bosnien-Hercegovina endnu ikke udpeget et nationalt kontaktpunkt som fastsat i aftalen, hvilket er nødvendigt, for at landet kan udstationere sin forbindelsesofficer ved Europol, og for at Europols forbindelsesofficer kan udsendes til Bosnien-Hercegovina.

Bosnien-Hercegovina og Kommissionen undertegnede den bilaterale gennemførelsesordning vedrørende bekæmpelse af terrorisme den 19. november 2019 som opfølgning på den fælles handlingsplan mellem EU og Vestbalkan om bekæmpelse af terrorisme.

På grundlag af ovenstående analyse har Bosnien-Hercegovina truffet de foranstaltninger, der er angivet i den anden rapport, og benchmarkene for visumliberalisering er fortsat opfyldt, ligesom der er gjort fremskridt med bekæmpelse af misbrug af den visumfrie ordning. Trods faldet i tilbagesendelsesprocenten er det gode samarbejde om tilbagetagelse fortsat, og det bør opretholdes. Der forventes dog yderligere forbedringer, navnlig hvad angår udfordringerne i forbindelse med irregulær migration og behovet for at sikre passende modtagelsesforhold for migranter og flygtninge, grænsekontrol og proaktiv forebyggelse og bekæmpelse af organiseret kriminalitet.

Der skal gøres en yderligere indsats på følgende områder:

- Forbedring af kriseresponskapaciteten og passende beredskabsplanlægning for at sikre en beskyttelsesfølsom styring af migrationsstrømmene samt sikre, at asylsystemet fungerer. Det fulde ansvar for forvaltningen af migrationen og de operationelle koordinationsmekanismer på alle niveauer skal styrkes betydeligt
- Fortsat gennemførelse af oplysningskampagner om rettigheder og pligter i forbindelse med visumfri indrejse
- Styrkelse af grænsekontrollen, navnlig overvågningen af grænserne, herunder identifikations- og registreringsforanstaltningerne, under fuld overholdelse af de grundlæggende rettigheder samt sikring af et effektivt operationelt samarbejde med EU-medlemsstaterne og Frontex
- Fortsættelse af bestræbelserne på at indgå en statusaftale med EU om den europæiske grænse- og kystvagt (Frontex) og udpegelse af et nationalt kontaktpunkt for Europol uden yderligere forsinkelse
- Styrkelse af forebyggelsen og bekæmpelsen af korruption og organiseret kriminalitet, herunder hvidvask af penge og terrorisme, navnlig ved at vedtage og gennemføre lovgivning om interessekonflikter og beskyttelse af whistleblowere, sikring af, at enheder til bekæmpelse af korruption fungerer og koordineres effektivt, samt påvisning af fremskridt med udarbejdelsen af en resultatliste over proaktive efterforskninger, bekræftede tiltalerejsninger, retsforfølgninger og endelige domfældelser over ansvarlige for organiseret kriminalitet og korruption, herunder på højt niveau
- Intensivering af indsatsen for at styrke rammerne for inddrivelse af aktiver ved at vedtage og gennemføre en mere omfattende retlig ramme for konfiskation af udbytte fra strafbare forhold og forbedre de kompetente myndigheders kapacitet til at pålægge effektive og afskrækkende sanktioner.

Montenegro

Irregulær migration, asylansøgninger og tilbagetagelse

Antallet af nægtelser af indrejse i Schengen+-området og af montenegrinske statsborgere med ulovligt ophold forblev lavt i 2019. Mellem 2018 og 2019 faldt antallet af nægtelser af indrejse med 9 % (fra 515 til 470), mens antallet af registrerede montenegrinske statsborgere, der opholdt sig ulovligt, steg med 10 % (fra 805 til 885). Der blev ikke registreret nogen ulovlig grænsepassage i 2019.

Antallet af asylansøgninger indgivet af montenegrinske statsborgere i Schengen+-området faldt fortsat, og der blev indgivet 410 ansøgninger i 2019 sammenlignet med de 640 ansøgninger, der blev indgivet i 2018. Faktisk er dette det laveste antal, der er registreret i de seneste ti år. Asylanerkendelsesprocenten steg til 4,9 % i 2019 (sammenlignet med 4,1 % i 2018). I første kvartal af 2020 blev der registreret 110 asylansøgninger, hvilket er 8 % færre end i samme periode i 2019.

Hvad angår samarbejdet om tilbagetagelse, har der været et fald i antallet af tilbagesendelser. Tilbagesendelsesprocenten faldt til 60 % i 2019 (sammenlignet med 73 % i 2018), idet 355 montenegrinske statsborgere reelt blev sendt tilbage. Men da EU's medlemsstater rapporterer om et godt samarbejde om tilbagetagelse af egne statsborgere og tredjelandsstatsborgere, kan dette fald skyldes behandling af exceptionelt mange afgørelser, et efterslæb fra tidligere år og eventuelt sekundære bevægelser.

På grund af ovennævnte tendenser var der i 2019 ikke nogen landsdækkende oplysningskampagne, som forklarede rettigheder og pligter i forbindelse med visumfri indrejse. Det montenegrinske udenrigsministerium har imidlertid udviklet en elektronisk konsulær applikation, der giver montenegrinske borgere, der rejser til udlandet, de nødvendige oplysninger og besvarer spørgsmål og forespørgsler fra borgerne om Schengenreglerne.

Omfattende love og initiativer på migrations- og asylområdet er blevet konsolideret og ajourført i de seneste år. Den 7. oktober 2019 undertegnede Montenegro en statusaftale med EU om den europæiske grænse- og kystvagt (Frontex), som trådte i kraft den 1. juli 2020 og omfattede en række fælles operationer. Montenegro er det andet land i det vestlige Balkan, hvor en sådan aftale er trådt i kraft.

Som følge af covid-19-krisen lukkede Montenegro sine grænser den 15. marts 2020, men landet erklærede ikke undtagelsestilstand. Fra og med den 6. marts blev alle kommercielle flyvninger indstillet frem til den 9. juni. I denne periode hjemsendte de montenegrinske myndigheder ca. 17 000 borgere fra udlandet (primært fra EU) i kraft af en række aktiviteter, som de kompetente myndigheder gennemførte, bl.a. charterflyvninger. Den 2. juni blev det fra officielt hold i Montenegro erklæret, at covid-19-epidemien var overstået. Grænserne blev derfor åbnet for lande med færre end 25 aktive covid-19-tilfælde pr. 100 000 indbyggere.

Den offentlige orden og den offentlige sikkerhed

Narkotikahandel er de montenegrinske organiserede kriminelle gruppers vigtigste kriminelle aktivitet og medfører andre sikkerhedsproblemer. Montenegrinske organiserede kriminelle grupper, der beskæftiger sig med narkotikahandel, opererer i vidt omfang uden for landets grænser. Desuden betragtes Montenegro som en platform for cigaretsmugling.

Montenegro har styrket sit internationale samarbejde om bekæmpelse af organiseret kriminalitet, hvilket førte til vellykkede operationer mod montenegrinske kriminelle grupper i og uden for Montenegro. Der blev beslaglagt store mængder narkotika, og fremtrædende medlemmer af en række kriminelle grupper blev anholdt i 2019. For så vidt angår cigaretsmugling er der sket en forbedring af samarbejdet med toldmyndighederne i EU's medlemsstater og Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), og der er foretaget tre storstilede efterforskninger af smuglingen, idet der dog ikke er afsagt domme i 2019. På trods af den øgede indsats på dette område er antallet af sager stadig utilstrækkeligt i betragtning af det anslåede omfang af smuglingen fra, til og i Montenegro. Det er blevet konstateret, at der er et godt samarbejde med Europol og Interpol, idet der udveksles en stigende mængde oplysninger via deres kanaler.

Inden for rammerne af EU's politikcyklus/EMPACT (den europæiske tværfaglige platform mod kriminalitetstrusler) i 2020 er Montenegro stærkt involveret i prioriteten om ulovlig handel med skydevåben, der anføres af Spanien, navnlig ved at være med til at lede en af de operationelle aktioner. Montenegro er en af de første partnere på Vestbalkan, der er med til at lede en operationel aktion under en EMPACT-prioritet. Landet deltager også i flere operationelle aktioner under andre EMPACT-prioriteter vedrørende narkotikahandel, seksuel udnyttelse af børn, hjælp til ulovlig indvandring og organiseret berigelseskriminalitet.

Korruption er et problem, der vækker bekymring. Selv om der nu i modsætning til tidligere iværksættes finansielle efterforskninger på de tidlige stadier af strafferetlige efterforskninger,

sker det ikke systematisk i alle korruptionssager. Det lave antal domfældelser og den udbredte brug af tilståelsesaftaler, der fører til en lempelig sanktionspolitik, giver stadig anledning til bekymring.

Et kontor for inddrivelse af aktiver blev oprettet i begyndelsen af 2019 i den afdeling af politiet, der har ansvaret for det internationale politisamarbejde. Trods visse fremskridt er der behov for at opnå bedre resultater med hensyn til indefrysning og konfiskation af aktiver.

Gennemførelsen af strategien for kontrol med og begrænsning af håndvåben og lette våben og ammunition for 2019-2024 og handlingsplanen for ulovlig handel med skydevåben mellem EU og den sydøsteuropæiske region (2015-2019) blev fortsat. Der er oprettet og idriftsat et operationelt kontaktpunkt vedrørende skydevåben.

For andet år i træk ændrede Montenegro i december 2019 sin lov om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme for at tage højde for ændringerne i den finansielle efterretningsenheds (FIU's) institutionelle ramme. Ændringerne har til formål at sikre overholdelse af Den Finansielle Aktionsgruppes (FATF's) anbefalinger, navnlig ved at sikre, at FIU er uafhængig og operationel, selv om den nu administrativt hører under politiet. I maj 2020 fjernede Moneyval formelt Montenegro fra opfølgningsprocessen, da det blev vurderet, at landet havde truffet tilstrækkelige foranstaltninger til at afhjælpe de mangler, der var konstateret i 2015. Loven om internationale restriktive foranstaltninger er endnu ikke blevet ændret med henblik på at overholde gældende EU-ret. Den første resultatliste vedrørende hvidvask af penge blev videreudviklet, hvilket afspejler de retshåndhævende myndigheders stærkere fokus og øgede kapacitet på dette område. Antallet af endelige domfældelser og konfiskationer af aktiver i sager om hvidvask af penge er dog fortsat lavt. Desuden skal der fortsat rettes op på en række systemiske mangler i det strafferetlige system, herunder den måde, hvorpå domstolene håndterer sager om hvidvask af penge.

De montenegrinske myndigheder og Kommissionen undertegnede den 19. november 2019 en bilateral gennemførelsesordning vedrørende bekæmpelse af terrorisme som opfølgning på den fælles handlingsplan mellem EU og Vestbalkan om bekæmpelse af terrorisme.

Montenegros ordning med statsborgerskab gennem investeringer har været gældende siden den 1. januar 2019. Indtil nu er der modtaget 24 ansøgninger, og selv om der er truffet fem positive endelige afgørelser, er der endnu ikke udstedt pas. Kommissionen overvåger nøje de migrations- og sikkerhedsrelaterede risici, som denne ordning kan indebære, navnlig for så vidt angår hvidvask af penge, skatteunddragelse, finansiering af terrorisme, korruption og infiltration fra organiserede kriminelle grupper, og den har løbende rejst spørgsmålet over for de montenegrinske myndigheder. Der bør udvises rettidig omhu og gøres brug af sikkerhedskontrol.

På grundlag af ovenstående analyse har Montenegro truffet de foranstaltninger, der er angivet i den anden rapport, og benchmarkene for visumliberalisering er fortsat opfyldt. Der er gjort gode fremskridt med gennemførelsen af foranstaltninger til tackling af migrationsudfordringerne. Trods faldet i tilbagesendelsesprocenten fortsatte det gode samarbejde om tilbagetagelse. Dette bør opretholdes, og det samme gælder samarbejdet med EU og medlemsstaterne om migration og sikkerhed. Samtidig er der behov for en yderligere indsats for at sikre bedre og bæredygtige resultater som led i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet og korruption.

Der skal gøres en yderligere indsats på følgende områder:

- Gennemførelse af oplysningskampagner om rettigheder og pligter i forbindelse med visumfri indrejse
- Forebyggelse og bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption på højt niveau, bl.a. gennem konfiskation af udbytte fra strafbare forhold og indefrysning af aktiver, samt iværksættelse af foranstaltninger, der skal begrænse brugen af tilståelsesaftaler til ekstraordinære sager
- Styrkelse af politiets, anklagemyndighedens og domstolenes kapacitet til at efterforske, retsforfølge og træffe afgørelse i sager om hvidvask af penge i overensstemmelse med bedste praksis i EU.

Republikken Nordmakedonien

Irregulær migration, asylansøgninger og tilbagetagelse

Mellem 2018 og 2019 faldt antallet af nægtelser af indrejse for statsborgere fra Nordmakedonien i Schengen+-området med 12 % (fra 3 185 til 2 815), mens antallet af registrerede statsborgere fra landet, der opholdt sig ulovligt, steg med 16 % (fra 6 010 til 7 000). Antallet af asylansøgninger indgivet af statsborgere fra Nordmakedonien i Schengen+-området faldt med 16 % i 2019, idet der blev indgivet 4 035 ansøgninger i 2019 mod 4 785 i 2018. Asylanerkendelsesprocenten faldt til 1,4 % i 2019 (sammenlignet med 2,3 % i 2018). I første kvartal af 2020 blev der registreret 650 asylansøgninger, hvilket er 59 % færre end i samme periode i 2019.

Hvad angår samarbejdet om tilbagetagelse, har der været et fald i antallet af tilbagesendelser. Tilbagesendelsesprocenten faldt til 78 % i 2019 (sammenlignet med 99 % i 2018), idet 3 005 statsborgere fra Nordmakedonien reelt blev sendt tilbage. Da EU's medlemsstater rapporterer om et godt samarbejde om tilbagetagelse af egne statsborgere og tredjelandsstatsborgere, kan dette fald skyldes behandling af ekstraordinært mange afgørelser, et efterslæb i flere år i træk år og eventuelt sekundære bevægelser.

Nordmakedonien fortsatte med at tackle udfordringerne med irregulær migration. Den lovgivningsmæssige ramme for forvaltning af de ydre grænser er i vid udstrækning blevet tilpasset EU's standarder, og grænsekontrollen blev gennemført med respekt for menneskerettighederne. Statusaftalen med EU om den europæiske grænse- og kystvagt (Frontex) blev paraferet i juli 2018, men er endnu ikke blevet undertegnet. Myndighederne samarbejder i vid udstrækning med Frontex, herunder som observatører i fælles operationer. Det nationale koordinationscenter for integreret grænseforvaltning bør styrke sin institutionelle og operationelle kapacitet, herunder med IT-ekspertise og teknisk ekspertise. Grænsevagter, toldmyndigheder og andre organer har stadig ikke adgang til hinandens databaser, og der findes ingen formaliseret og sikker informationsudvekslingsordning med de relevante sikkerhedstjenester.

Nordmakedonien har gennemført en række oplysningskampagner om rettigheder og pligter i forbindelse med den visumfrie ordning med henblik på at give borgerne korrekte oplysninger og forhindre misbrug.

I december 2012 indførte Nordmakedonien en lovændring, der gør det muligt at erhverve statsborgerskab begrundet i særlig økonomisk interesse. Kommissionen vil fortsat holde et vågent øje med dette område, idet den tager hensyn til de risici, der kan være forbundet med en fuldt udviklet ordning med statsborgerskab gennem investeringer, navnlig med hensyn til

sikkerhed, hvidvask af penge, skatteunddragelse, finansiering af terrorisme, korruption eller infiltration fra organiserede kriminelle grupper.

Som følge af covid-19-krisen lukkede Nordmakedonien sine grænser den 16. marts, og fra den 18. marts indførte landet en undtagelsestilstand i flere på hinanden følgende tidsbegrænsede perioder. Denne blev ophævet den 22. juni. Fra og med den 18. marts er alle kommercielle flyvninger blevet indstillet indtil videre. I denne periode har myndighederne i Nordmakedonien hjemsendt 3 032 udenlandske borgere (primært fra EU) ved brug af charterflyvninger. Nordmakedonien åbnede sine landgrænser den 26. juni.

Den offentlige orden og den offentlige sikkerhed

Den lovgivningsmæssige ramme for bekæmpelse af organiseret kriminalitet er i det store og hele i overensstemmelse med europæiske standarder. Der er gjort visse fremskridt ved yderligere at forbedre resultaterne af bekæmpelsen af organiseret kriminalitet, styrke samarbejdet på retshåndhævelsesområdet og forbedre den operationelle kapacitet til bekæmpelse af menneskehandel væsentligt. Siden den 1. januar 2020 er der indledt seks undersøgelser mod 20 personer. Fem af disse sager vedrører ulovlig fremstilling af og handel med narkotika, psykotrope stoffer og narkotikaprækursorer, mens én sag vedrører menneskehandel (herunder handel med unge) og smugling af migranter. Nordmakedonien fortsatte arbejdet med at forebygge og bekæmpe alle former for organiseret kriminalitet og korruption. Der blev gjort yderligere fremskridt på operationelt plan ved at forbedre effektiviteten af det nationale koordinationscenter for bekæmpelse af organiseret kriminalitet og ved at deltage i fælles operationer med EU-medlemsstaterne og nabolandene. Straffeloven, som stort set er i overensstemmelse med europæiske standarder, kriminaliserer menneskehandel, børnepornografi på internettet, IT-kriminalitet og narkotikahandel.

Antallet af strafferetlige efterforskninger, som anklagemyndigheden indledte mod organiserede kriminelle grupper, steg. De fleste af efterforskningerne og retssagerne vedrører narkotikahandel og smugling af migranter. Til trods for visse fremskridt bør de retshåndhævende myndigheder og anklagemyndigheden yderligere opbygge operationel kapacitet, herunder systematisk gennemførelse af finansielle efterforskninger. Der er stadig behov for yderligere at forbedre koordineringen og den systemiske dataudveksling. Landets værktøjer til indefrysning, forvaltning og beslaglæggelse af kriminelle aktiver er stadig ikke tilstrækkelig effektiv. Der er behov for en mere integreret operationel tilgang for effektivt at sikre inddrivelse af aktiver.

Den 9. oktober 2019 undertegnede Nordmakedonien og Kommissionen en bilateral gennemførelsesordning vedrørende terrorbekæmpelse som opfølgning på den fælles handlingsplan mellem EU og Vestbalkan om bekæmpelse af terrorisme[12].

På grundlag af ovennævnte analyse har Nordmakedonien truffet de foranstaltninger, der er identificeret i den anden rapport, og benchmarkene for visumliberalisering er fortsat opfyldt. Der er gjort gode fremskridt, navnlig hvad angår oplysningskampagner om rettigheder og pligter i forbindelse med den visumfrie ordning og inden for forebyggelses- og retshåndhævelsesindsatsen for bekæmpelse af alvorlig og organiseret kriminalitet. Trods

[12] https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/news/docs/20181005_joint-action-plan-counter-terrorism-western-balkans.pdf.

faldet i tilbagesendelsesprocenten er det gode samarbejde om tilbagetagelse fortsat, og det bør opretholdes. Der forventes imidlertid en yderligere forbedring af gennemførelsen.

Der skal gøres en yderligere indsats på følgende områder:

- Styrkelse af grænsekontrollen med fuld respekt for de grundlæggende rettigheder
- Fortsat gennemførelse af oplysningskampagner om rettigheder og pligter i forbindelse med visumfri indrejse
- Fortsat forbedring af effektiviteten af de retshåndhævende myndigheders indsats for bekæmpelse af organiserede kriminelle netværk, der især er involveret i narkotikahandel
- Fortsat fremlæggelse af en troværdig resultatliste over efterforskninger, retsforfølgninger og domfældelser
- Yderligere intensivering af kampen mod korruption
- Intensivering af efterforskningen og retsforfølgningen af organiserede kriminelle grupper, herunder dem, der er involveret i smugling af migranter, hvidvask af penge og økonomisk kriminalitet.

Serbien

Irregulær migration, asylansøgninger og tilbagetagelse

Mellem 2018 og 2019 faldt antallet af nægtelser af indrejse for serbiske statsborgere i Schengen+-området med 8 % (fra 9 035 til 8 300), mens antallet af registrerede serbiske statsborgere, der opholdt sig ulovligt, steg med 4 % (fra 13 090 til 13 635). Antallet af asylansøgninger indgivet af serbiske statsborgere i Schengen+-området faldt med 5 %, idet der blev indgivet 6 075 ansøgninger i 2019 sammenlignet med de 6 425 ansøgninger, der blev indgivet i 2018. Asylanerkendelsesprocenten faldt til 4,8 % i 2019 (sammenlignet med 7,0 % i 2018). I første kvartal af 2020 blev der registreret 1 015 asylansøgninger, hvilket er 53 % færre end i samme periode i 2019.

Hvad angår samarbejdet om tilbagetagelse, har der været et fald i antallet af tilbagesendelser. Tilbagesendelsesprocenten faldt til 60 % i 2019 (sammenlignet med 77 % i 2018), og 5 250 serbiske statsborgere blev reelt sendt tilbage. Men da EU's medlemsstater rapporterer om et godt samarbejde om tilbagetagelse af egne statsborgere og tredjelandsstatsborgere, kan disse udsving dog skyldes behandling af exceptionelt mange afgørelser, et efterslæb i flere på hinanden følgende år og eventuelt sekundære bevægelser.

Statusaftalen med EU om den europæiske grænse- og kystvagt (Frontex) blev undertegnet den 19. november 2019. Da EU har afsluttet ratifikationsproceduren, træder aftalen i kraft, når Serbien har ratificeret den. Efter ikrafttrædelsen bør statusaftalen implementeres hurtigst muligt, bl.a. ved at indsætte fælles Frontex-hold.

Med hensyn til visumpolitikken er den visumfrie status, som Serbien har givet en række andre lande[13], der står på EU's liste over visumpligtige lande, stadig en kilde til bekymring på grund af eventuelle migrations- og sikkerhedsrisici og overvåges nøje.

[13] Ifølge gældende EU-ret er statsborgere fra Armenien, Aserbajdsjan, Bahrain, Bolivia, Burundi, Cuba, Guinea-Bissau, Hviderusland, Indien, Indonesien, Jamaica, Kasakhstan, Kina, Kuwait, Kirgisistan, Mongoliet, Oman, Qatar, Surinam, Tunesien, Tyrkiet og Rusland visumpligtige ved indrejse i EU, mens Serbien giver disse statsborgere visumfri adgang til sit område.

Der gennemføres løbende oplysningskampagner, der tager sigte på at øge bevidstheden om rettigheder og pligter for serbiske statsborgere i forbindelse med den visumfrie ordning.

Som følge af covid-19-krisen lukkede Serbien sine grænser den 15. marts og indførte efterfølgende undtagelsestilstand samme dag Denne blev ophævet den 6. maj. Den 19. marts blev alle kommercielle flyvninger indstillet indtil den 21. maj. Frem til den 22. maj hjemsendte de serbiske myndigheder 5 637 udenlandske borgere (primært fra EU) ved brug af charterflyvninger.

Den offentlige orden og den offentlige sikkerhed

Organiserede kriminelle grupper, navnlig serbiske, spiller fortsat en fremtrædende rolle i handelen med og distributionen af kokain i EU. De resterende våbenlagre i Serbien indebærer en risiko for våbensmugling.

Samarbejdsordningen mellem det serbiske kontor for bekæmpelse af narkotika og Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug forventes undertegnet i den nærmeste fremtid. Serbien deltager aktivt i EU's politikcyklus for grov international og organiseret kriminalitet (2018-2021) og den europæiske tværfaglige platform mod kriminalitetstrusler). I 2020 deltager Serbien i 15 operationelle aktiviteter inden for denne platform (ud af i alt 249). En serbisk politiforbindelsesofficer har været udstationeret ved Europol siden marts 2017. Der er endnu ikke udsendt en forbindelsesofficer fra Europol til Serbien på trods af, at en aftale om denne udsendelse blev ratificeret i november 2019.

Med hensyn til konfiskationen af kriminelle aktiver udpegede Serbien den finansielle efterretningsenhed under indenrigsministeriet til at fungere som kontor for inddrivelse af aktiver, men det er endnu ikke fuldt operationelt. Serbien er ved at gennemføre loven om statslige myndigheder med ansvar for bekæmpelse af organiseret kriminalitet, terrorisme og korruption samt disses organisation og kompetence. De retshåndhævende og retlige myndigheder er dog stadig nødt til at etablere en overbevisende resultatliste over efterforskning, retsforfølgning og domfældelser i sager om alvorlig og organiseret kriminalitet. Indførelsen af de særlige tjenester til bekæmpelse af korruption hos den øverste anklagemyndighed for to år siden begynder at give resultater, og antallet af domme afsagt i første instans på baggrund af disse tjenesters indsats er stigende.

Serbien har tilpasset politiets organisation til den efterretningsbaserede politimodels behov. I juni 2019 vedtog Serbien en strategi for kontrol med håndvåben og lette våben for perioden 2019-2024 med en tilhørende handlingsplan, som nu er ved at blive gennemført. Der er oprettet et team med ansvar for overvågning og udveksling af alle praktiske data om våben. En samarbejdsaftale mellem Serbien og Eurojust blev undertegnet den 12. november og trådte i kraft i december 2019. De serbiske myndigheder undertegnede den 19. november 2019 en bilateral ordning med Kommissionen om gennemførelse af den fælles handlingsplan mellem EU og Vestbalkan om bekæmpelse af terrorisme.

På grundlag af ovenstående analyse har Serbien truffet de foranstaltninger, der er angivet i den anden rapport, og benchmarkene for visumliberalisering er fortsat opfyldt. Der er gjort gode fremskridt med gennemførelsen af foranstaltninger til tackling af udfordringer med irregulær migration. Trods faldet i tilbagesendelsesprocenten fortsatte det gode samarbejde om tilbagetagelse. Dette bør opretholdes, og det samme gælder samarbejdet med EU og medlemsstaterne om migration og sikkerhed. Samtidig er der behov for en yderligere

indsats for at sikre bedre og bæredygtige resultater, navnlig med hensyn til tilpasningen til EU's visumpolitik.

Der skal gøres en yderligere indsats på følgende områder:

- Tilpasning til EU's visumpolitik, hvilket er en grundlæggende forudsætning for fortsat opfyldelse af benchmarket for migrationsforvaltning
- Fortsat gennemførelse af oplysningskampagner om rettigheder og pligter i forbindelse med visumfri indrejse
- Yderligere styrkelse af grænsekontrollen, navnlig grænseovervågning, herunder identifikations- og registreringsforanstaltninger med fuld respekt for de grundlæggende rettigheder
- Sikring af Europol-forbindelsesofficerens rettidige akkreditering og udsendelse
- Fremlæggelse af en overbevisende resultatliste over efterforskning, retsforfølgning og domfældelser i sager om organiseret kriminalitet, herunder narkotika og hvidvask af penge, baseret på proaktive efterforskninger (herunder systematisk sporing og konfiskation af pengestrømme samt effektiv anvendelse af særlige efterforskningsforanstaltninger til indsamling af relevant bevismateriale).

II.2 Det østlige partnerskab

Georgien

Irregulær migration, asylansøgninger og tilbagetagelse

Mellem 2018 og 2019 steg antallet af nægtelser af indrejse for georgiske statsborgere i Schengenområdet med 17 % (fra 3 805 til 4 435), ligesom antallet af registrerede georgiske statsborgere, der opholdt sig ulovligt, steg med 26 % (fra 9 400 til 11 845). Antallet af asylansøgninger indgivet af georgiske statsborgere i Schengen+-området steg med 9 %, idet der blev indgivet 21 570 ansøgninger i 2019 sammenlignet med de 19 730 ansøgninger, der blev indgivet i 2018. For tredje år i træk var Georgien det vigtigste oprindelsesland for ansøgere blandt de visumfrie lande i det østlige partnerskab. Asylanerkendelsesprocenten faldt til 4,1 % i 2019 (sammenlignet med 4,7 % i 2018). I første kvartal af 2020 blev der registreret 3 795 asylansøgninger, hvilket er 42 % færre end i samme periode i 2019.

Hvad angår samarbejdet om tilbagetagelse, har der været et fald i antallet af tilbagesendelser. Tilbagesendelsesprocenten faldt til 52 % i 2019 (sammenlignet med 65 % i 2018), idet 8 520 georgiske statsborgere reelt blev sendt tilbage. Da EU's medlemsstater rapporterer om et godt samarbejde om tilbagetagelse af egne statsborgere og tredjelandsstatsborgere, bør dette fald i tilbagesendelsesprocenten imidlertid ikke tilskrives utilfredsstillende resultater eller ændringer i samarbejdet.
Med støtte fra EU har Georgien udviklet et elektronisk sagsforvaltningssystem for tilbagetagelse, der i øjeblikket anvendes af 17 medlemsstater, som gentagne gange har udtrykt tilfredshed med brugen af det og især sætter pris på, at Georgien håndterer ansøgningerne rettidigt. Der har været en stor andel (98 %) positive svar på anmodninger om tilbagetagelse. Systemet anvendes ofte som et eksempel på god praksis og teknologi for andre tredjelande.

Grundløse asylansøgninger indgivet af georgiske statsborgere til EU-medlemsstater og Schengenassocierede lande er fortsat et problem, der kræver, at de georgiske myndigheder fortsat gør en betydelig indsats. Asylansøgninger bliver ofte misbrugt til at søge lægehjælp i EU. De georgiske myndigheder arbejder fortsat på at overvinde udfordringerne, idet de

samarbejder med Kommissionen, agenturerne for retlige og indre anliggender og EU-medlemsstater om et sæt operationelle foranstaltninger, der skal mindske irregulær migration og udfordringer med kriminalitet. For at tackle misbrug af den visumfrie ordning har Georgien indført ændringer af straffeloven, der går ud på at kriminalisere hjælp til georgiske statsborgeres ulovlige ophold i udlandet samt assistance med indgivelse af forfalskede oplysninger med henblik på at opnå international beskyttelse (f.eks. asyl). Georgien har forpligtet sig til at stramme proceduren for ændring af efternavne (i forlængelse af de restriktioner, der blev indført i 2018) og vedtog i november 2019 ændringerne af loven om proceduren for fuldbyrdelse af andre straffe end frihedsberøvelse og prøveløsladelse, hvormed der blev indført strengere regler og klarere kriterier for, om dømte personer må forlade landet.

På området for grænseforvaltning har de georgiske myndigheder intensiveret deres samarbejde med Frontex. For at mindske strømmen af irregulære georgiske migranter, der ankommer til lufthavne i EU, iværksatte Frontex sammen med de georgiske myndigheder og EU-medlemsstaterne en fælles operation i foråret 2019. I denne forbindelse blev Frontex-eksperter udsendt for at bistå de georgiske politipatruljer i den internationale lufthavn i Kutaisi med henblik på at rådgive georgiske politifolk om, hvorvidt afrejsende georgiske passagerer kan rejse til Schengen+-området. Som en parallel og supplerende aktivitet blev fire patruljerende georgiske politifolk hver måned i 2019 og i starten af 2020 udsendt til udvalgte EU-lufthavne for at bistå de lokale grænsemyndigheder som observatører i forbindelse med efterfølgende aktiviteter. Denne operation er i øjeblikket sat i bero på grund af covid-19-pandemien.

I juni 2020 godkendte Kommissionen en ny samarbejdsaftale mellem Frontex og Georgien om bekæmpelse af irregulær migration og grænseoverskridende kriminalitet og om udveksling af oplysninger og bedste praksis inden for grænseforvaltning, herunder tilbagesendelse, bl.a. ved brug af fælles risikoanalyse.

I 2019 og 2020 blev en række EU-eksperter udsendt gennem Kommissionens instrument for teknisk bistand og informationsudveksling (TAIEX) for at rådgive de georgiske myndigheder om de forbedringer af de lovgivningsmæssige rammer, der var nødvendige for at gennemføre kontroller forud for afgang ved grænserne.

Den georgiske regering har gennemført tre runder af oplysningskampagner for at øge befolkningens bevidsthed om reglerne for visumfri indrejse i EU. Den tredje runde var specifikt rettet mod potentielle asylansøgere, idet det blev understreget, at hver enkelt georgisk statsborger var ansvarlig for overholdelsen af reglerne i den visumfrie ordning.

Som følge af covid-19-krisen lukkede Georgien sine grænser den 18. marts og indførte efterfølgende undtagelsestilstand den 21. marts. Denne blev ophævet den 22. maj. Den 21. marts blev alle kommercielle flyvninger indstillet indtil den 30. juni. I denne periode har det georgiske udenrigsministerium hjemsendt mere end 13 000 georgiske statsborgere fra udlandet (primært fra EU) ved brug af charterflyvninger.

Den offentlige orden og den offentlige sikkerhed

Der rapporteres fortsat om, at organiserede kriminelle grupper fra Georgien er meget aktive inden for Schengen+-området og spiller en væsentlig rolle i forbindelse med organiseret berigelseskriminalitet. De georgiske organiserede kriminelle grupper har ændret deres aktiviteter i flere EU-medlemsstater, idet de har bevæget sig fra indbrud i private hjem over til organiseret butikstyveri. Desuden har nogle af dem flyttet deres aktiviteter til andre lande.

Dette skyldes sandsynligvis til en vis grad den øgede indsats, som mange EU-medlemsstater har gjort for at bekæmpe organiseret kriminalitet i de senere år. Siden den visumfri ordnings ikrafttræden har flere EU-medlemsstater desuden rapporteret om en stigning i antallet af georgiske asylansøgere blandt tilbageholdte kriminelle.

Georgiske IT-kriminelle var involveret i det internationale kriminelle netværk GozNym, som i maj 2019 blev optrævlet ved en international retshåndhævelsesoperation med støtte fra Europol[14].

Georgien har styrket sit samarbejde om international retshåndhævelse med Europol og styrket netværket af georgiske politiattachéer i EU. Inden for rammerne af den nyligt vedtagne handlingsplan (2019-2020) for den nationale strategi for bekæmpelse af organiseret kriminalitet (2017-2020) har Georgien yderligere styrket sin indsats mod organiseret kriminalitet og fortsætter med at forbedre sine moderne kriminalitetsanalysemekanismer gennem gradvis indførelse af efterretningsbaseret politiarbejde.

Georgien fortsætter med at gennemføre reformer vedrørende bekæmpelse af korruption gennem sin strategi og handlingsplan for bekæmpelse af korruption 2019-2020, der afspejler korruptionsbekæmpelsesprioriteterne i forskellige sektorer (retsvæsnet, den private sektor, politisk korruption, udbud osv.) og tager hensyn til anbefalingerne fra internationale aktører. Der er dog fortsat problemer med korruption på højt niveau.

På grundlag af ovenstående analyse har Georgien truffet de foranstaltninger, der er angivet i den anden rapport, og benchmarkene for visumliberalisering er fortsat opfyldt. Trods faldet i tilbagesendelsesprocenten er det gode samarbejde om tilbagetagelse fortsat, og det bør opretholdes. Selv om der er truffet konkrete foranstaltninger til tackling af irregulær migration og udfordringer med kriminalitet, er der behov for yderligere hurtige foranstaltninger for at tackle disse udfordringer, navnlig det stigende antal grundløse asylansøgninger.

[14] Det kriminelle netværk anvendte GozNym-malware i et forsøg på at stjæle et anslået beløb på 100 mio. USD fra mere end 41 000 ofre, primært virksomheder og deres finansielle institutioner.

Der skal gøres en yderligere indsats på følgende områder:

- Styrkelse af det operationelle samarbejde for at opnå og fastholde en hurtig nedbringelse af antallet af grundløse asylansøgninger fra georgiske statsborgere i Schengen+-området navnlig for på en mere systematisk måde at behandle sundhedsrelaterede spørgsmål, der er en af pullfaktorerne for indgivelse af asylansøgninger i EU
- Styrkelse af tjek før afgang, navnlig for lavprisflyvninger i internationale lufthavne, med fuld respekt for de grundlæggende rettigheder og kravene med hensyn til databeskyttelse
- Fortsat gennemførelse af oplysningskampagner om rettigheder og pligter i forbindelse med visumfri indrejse
- Styrkelse af det grænseoverskridende retshåndhævelsessamarbejde med henblik på bekæmpelse af georgiske organiserede kriminelle grupper og, som led i denne proces, fuldførelse af reformen af efterretningsbaseret politiarbejde som en prioritet.

<u>Republikken Moldova</u>

Irregulær migration, asylansøgninger og tilbagetagelse

Mellem 2018 og 2019 faldt antallet af nægtelser af indrejse for moldoviske statsborgere i Schengen+-området med 3 % (fra 8 170 til 7 940), mens antallet af registrerede moldoviske statsborgere, der opholdt sig ulovligt, steg med 47 % (fra 11 280 til 16 540). Antallet af asylansøgninger indgivet af moldoviske statsborgere i Schengen+-området steg med 48 %, idet der blev indgivet 5 685 ansøgninger i 2019 sammenlignet med de 3 830 ansøgninger, der blev indgivet i 2018. Asylanerkendelsesprocenten faldt til 0,8% i 2019 (sammenlignet med 1,4% i 2018). I første kvartal af 2020 blev der registreret 1 345 asylansøgninger, hvilket er 7 % færre end i samme periode i 2019.

Hvad angår samarbejdet om tilbagetagelse, har der været et fald i antallet af tilbagesendelser. Tilbagesendelsesprocenten faldt til 63 % i 2019 (sammenlignet med 86 % i 2018), idet 4 720 moldoviske statsborgere reelt blev sendt tilbage. Da EU's medlemsstater rapporterer om et godt samarbejde om tilbagetagelse af egne statsborgere og tredjelandsstatsborgere, bør dette fald i tilbagesendelsesprocenten imidlertid ikke tilskrives utilfredsstillende resultater eller ændringer i samarbejdet. Moldova har iværksat oplysningskampagner om visumfri indrejse og en række foranstaltninger, der især er rettet mod integration af sårbare befolkningsgrupper.

Som følge af covid-19-krisen erklærede Moldova den 17. marts undtagelsestilstand og lukkede sine grænser. Rejserestriktionerne blev forlænget til den 15. juli 2020. I begyndelsen af pandemien blev mellem 200 000 og 250 000 moldoviske statsborgere sendt tilbage fra EU. Disse tilbagesendelser kan indebære øgede omkostninger for det sociale system og et fald i indtægterne fra pengeoverførsler. Statistikker fra Moldovas nationalbank viser, at pengeoverførslerne i marts 2020 faldt med 12 % i forhold til 2019.

Den offentlige orden og den offentlige sikkerhed

Moldoviske organiserede kriminelle grupper udgjorde fortsat en betydelig kriminalitetstrussel i rapporteringsperioden. Deres involvering i afgiftssvig (primært tobak) steg i 2019, og de organiserede kriminelle grupper er fortsat involveret i korruption på sportsområdet. Moldova er et vigtigt oprindelseslande for forfalskede alkoholholdige drikkevarer, der smugles til EU,

og en stor kilde til smugling og forfalskning af cigaretter samt for faglærte tobaksarbejdere, der arbejder på ulovlige cigaretfabrikker i EU. Moldova er et transitland for ulovlige stoffer, navnlig heroin, der smugles ind i EU. Der er rapporteret om, at moldoviske organiserede kriminelle grupper er stærkt involveret i økonomisk motiveret distribution af malware og ransomware, og IT-kriminelle spillede en afgørende rolle i det internationale kriminelle GozNym-malwarenetværk, der blev optrevlet i maj 2019[15].

Moldova har gjort en indsats for at bekæmpe korruption såsom forhøjelsen af det årlige budget til institutioner, der bekæmper korruption, f.eks. den nationale integritetsmyndighed, agenturet for inddrivelse af aktiver fra kriminelle aktiviteter og den finansielle efterretningsenhed. I juni-august 2019 godkendte regeringen under ledelse af den tidligere premierminister Maia Sandu aktivitetsprogrammet "partnerskab for afpolitisering af staten" og handlingsplanen 2019-2020, som udgjorde rammen for efterforskning af korruption og målrettede det arbejde, der udføres af anklagemyndigheden i korruptionssager, mod sager på højt niveau. Loven om anklagemyndigheden blev ændret med henblik på at indføre en ny udvælgelsesprocedure for stillingen som offentlig anklager. Spørgsmål vedrørende proceduren for ansættelse af den øverste anklager førte til en mistillidsafstemning i Moldovas regering den 12. november 2019. Den nye regering, der blev taget i ed den 14. november 2019, fremlagde et program, som løber indtil efteråret 2020, og godkendte den 11. december 2019 en handlingsplan for 2020-2023 om bl.a. bekæmpelse af korruption, reform af retsvæsenet og undersøgelse af banksvindel. Den 28. maj 2020 tilsluttede Moldova sig officielt Istanbulhandlingsplanen til bekæmpelse af korruption under OECD's antikorruptionsnetværk. Den 21. maj 2020 vedtog Moldova desuden en lov om sanktioner mod hvidvask af penge.

I forbindelse med initiativet om reform af retsvæsenet foreslog regeringen i december 2019 ændringer til loven om det øverste retsråd[16], som blev vedtaget og offentliggjort. I en hasteudtalelse fra Venedigkommissionen om lovforslaget, som var under behandling, udtryktes beklagelse over ændringerne, der blev anset for at være hastet igennem[17]. I henhold til disse ændringer blev der i marts 2020 udpeget fire lægmedlemmer til det øverste retsråd. En række udkast til forfatningsændringer vedrørende reformen af retsvæsenet, navnlig det øverste retsråd, blev forelagt Venedigkommissionen. Flere forslag blev modtaget positivt, men Venedigkommissionen kritiserede udnævnelserne i marts 2020 og opfordrede regeringen til at behandle dette spørgsmål i forbindelse med forfatningsreformen[18]. Udkastet til strategien for reform af retsvæsenet og handlingsplanen for 2020-2023 blev forelagt Europarådet til høring.

Den 19. juli 2019 suspenderede Moldova midlertidigt ordningen med statsborgerskab gennem investeringer for en periode på fire måneder, der blev forlænget med yderligere to måneder i december 2019. Siden lanceringen af programmet, og indtil moratoriet blev indført, har otte personer erhvervet statsborgerskab i Moldova, og behandlingen af 34 verserende ansøgninger (fra før indførelsen af det første moratorium) er endnu ikke afsluttet. Den 26. februar 2020 vedtog regeringen en ny lov, som indførte et nyt moratorium indtil den 1. september 2020. Loven blev vedtaget den 28. februar 2020 ved to behandlinger, og det nye moratorium trådte i

[15] Det kriminelle netværk anvendte GozNym-malware til at stjæle fra mere end 41 000 ofre, primært virksomheder og deres finansielle institutioner. De såkaldte "kryptere" (herunder én i Balti i Moldova) blev brugt til at kryptere malware, så antivirusprogrammet ikke ville afsløre det.

[16] Lov nr. 193 af 20. december 2019 om ændring af loven om det øverste retsråd.

[17] Venedigkommissionens udtalelse CDL-PI(2020)001.

[18] Venedigkommissionens udtalelse CDL-AD(2020)001.

kraft den 20. marts 2020. Den 18. juni 2020 vedtog parlamentet loven om afskaffelse af programmet for statsborgerskab gennem investeringer fra og med den 1. september 2020 (det eksisterende moratoriums udløb). Indtil programmet er endeligt afskaffet, vil kun eksisterende ansøgninger fortsat blive behandlet. Kommissionen overvåger nøje, at der er etableret et solidt system til sikkerheds- og baggrundskontrol af de ansøgninger, der er modtaget før moratoriets ikrafttræden, og som fortsat vil blive behandlet, indtil programmet afskaffes den 1. september 2020.

Med hensyn til covid-19-krisen erklærede Parlamentet den 17. marts 2020 undtagelsestilstand i 60 dage. Samtidig ændrede Parlamentet loven om undtagelsestilstand, så det kan stemme om forfatningslove og give de statslige organer, der forvalter akutte situationer, en vis fleksibilitet. Disse organer er kommissionen med ansvar for krisesituationer – som koordineres af premierministeren – indenrigsministeriet og inspektoratet med ansvar for akutte situationer. Samme dag blev der erklæret undtagelsestilstand i Transdnestrien-området – oprindeligt kun i 30 dage, men den blev derefter forlænget til den 15. maj. Den 1. april påtog regeringen sig ansvaret for en socioøkonomisk pakke, der skulle afhjælpe konsekvenserne af covid-19, men som forfatningsdomstolen suspenderede den 9. april og erklærede forfatningsstridig den 13. april. Den 10. april vedtog kommissionen med ansvar for ekstraordinære situationer de fleste af foranstaltningerne i pakken. Den 23. april vedtog Parlamentet den tilsvarende budgetændring, og de relaterede love blev bekendtgjort af formanden og trådte i kraft den 25. april.

På grundlag af ovenstående analyse har Moldova truffet de foranstaltninger, der er angivet i den anden rapport, og benchmarkene for visumliberalisering er fortsat opfyldt. Selv om den forhenværende moldoviske regering under ledelse af den daværende premierminister Maia Sandu iværksatte vigtige tiltag med hensyn til benchmarket for bekæmpelse af korruption, skal disse bestræbelser gennemføres fuldt ud og fastholdes af den nye regering. Trods faldet i tilbagesendelsesprocenten er det gode samarbejde om tilbagetagelse fortsat, og det bør opretholdes. Med hensyn til irregulær migration skal Moldova øge indsatsen og træffe foranstaltninger til håndtering af stigningen i antallet af grundløse asylansøgninger.

Der skal gøres en yderligere indsats på følgende områder:

- Styrkelse af det praktiske samarbejde for at opnå en hurtig nedbringelse af antallet af grundløse asylansøgninger, der indgives af moldoviske statsborgere i Schengen+-området
- Fortsat gennemførelse af oplysningskampagner om rettigheder og pligter i forbindelse med visumfri indrejse
- Videreførelse af de effektive høringer med henblik på vedtagelse af et strategisk koncept og en tilhørende handlingsplan for reform af retsvæsenet på grundlag af en omfattende diagnose, der sikrer bred konsensus blandt interessenterne, i streng overensstemmelse med forfatningen og europæiske standarder
- Sikring af, at der sker fremskridt med hensyn til vedtagelse af forfatningsændringer vedrørende retsvæsenet i overensstemmelse med Venedigkommissionens anbefalinger
- Væsentlig reduktion af det eksisterende efterslæb med hensyn til e-erklæringer fra den nationale integritetsmyndighed og sikring af en effektiv gennemførelse af strategien for inddrivelse af aktiver og systemet med formueangivelser for alle aktører på højt plan
- Styrkelse af indsatsen for at gennemføre og afslutte en upartisk og omfattende efterforskning og retsforfølgning af banksvindlen i 2014 med henblik på at bringe alle

de ansvarlige for retten uden yderligere forsinkelse og inddrive de uretmæssigt tilegnede midler

Ukraine

Irregulær migration, asylansøgninger og tilbagetagelse

Mellem 2018 og 2019 steg antallet af nægtelser af indrejse for ukrainske statsborgere i Schengen+-området med 25 % (fra 53 185 til 66 390), ligesom antallet af registrerede ukrainske statsborgere, der opholdt sig ulovligt, steg med 11 % (fra 37 410 til 41 705).
Antallet af asylansøgninger indgivet af ukrainske statsborgere i Schengen+-området faldt med 5 %, idet der blev indgivet 9 505 ansøgninger i 2019 sammenlignet med de 10 035 i 2018. Asylanerkendelsesprocenten faldt til 10,2 % i 2019 (sammenlignet med 17,3 % i 2018). I første kvartal af 2020 blev der registreret 1 570 asylansøgninger, hvilket er 41 % færre end i samme periode i 2019.

Hvad angår samarbejdet om tilbagetagelse, har der været et fald i antallet af tilbagesendelser. Tilbagesendelsesprocenten faldt til 73 % i 2019 (sammenlignet med 85 % i 2018), og 27 200 ukrainske statsborgere blev reelt sendt tilbage. Da EU's medlemsstater rapporterer om et godt samarbejde om tilbagetagelse af egne statsborgere og tredjelandsstatsborgere, bør dette fald i tilbagesendelsesprocenten imidlertid ikke tilskrives utilfredsstillende resultater eller ændringer i samarbejdet. Et igangværende EU-finansieret projekt vil resultere i et elektronisk sagsforvaltningssystem for tilbagetagelse, der har til formål at gøre det operationelle samarbejde mere effektivt.

Ukraine fortsatte med at gennemføre oplysningskampagner for at oplyse ukrainske statsborgere om deres rettigheder og pligter, når de rejser til EU med visumfritagelse.

Ukraine er ved at optrappe sin indsats på grænseforvaltningsområdet. Ministerkabinettet nedsatte i januar 2019 en arbejdsgruppe på tværs af agenturer med det hovedformål at koordinere operationelle politikker vedrørende grænseforvaltning. Der blev udviklet en ny omfattende strategi for integreret grænseforvaltning 2020-2025 med støtte fra EU, som blev vedtaget i juli 2019. Der blev vedtaget en tilhørende handlingsplan i november 2019. Der er drøftelser i gang vedrørende nødvendigheden af at kriminalisere smugling af alle varer (og ikke kun punktafgiftspligtige varer) som et nødvendigt element i grænseforvaltningen, men der er hidtil ikke givet nogen klare tilsagn fra ukrainsk side.

Som følge af covid-19-krisen har Ukraine iværksat en række foranstaltninger, herunder et generelt forbud mod indrejse for udenlandske statsborgere, dog med undtagelser, og indstilling af al regelmæssig international trafik med fly, tog og busser til og fra Ukraine fra den 17. marts 2020. Den 25. marts 2020 blev der indført bestemmelser om nødberedskab i hele landet, herunder skærpede foranstaltninger til sikring af den offentlige orden, obligatorisk lægeundersøgelse af personer med covid-19-symptomer og tvungen hospitalsindlæggelse eller karantæne for disse personer samt forbedret kommunikation med borgerne og bedre sundhedsforanstaltninger, herunder desinfektion af offentlige faciliteter. Disse foranstaltninger er blevet forlænget indtil den 31. juli 2020, idet der er åbnet mulighed for at lempe restriktionerne region for region afhængigt af udviklingen i den epidemiologiske situation.

I denne periode har Ukraine hjemsendt flere tusinde borgere, navnlig gennem hundredvis af flyvninger, der blev arrangeret sporadisk til dette formål. Den 15. juni 2020 lod regeringen

flyvningerne til og fra landet blive genoptaget i Ukraines internationale lufthavne. Fra og med denne dato er de kommercielle flyvninger gradvist blevet genoptaget, bl.a. på basis af vurderinger af den epidemiologiske situation, bilaterale aftaler med tredjelande og igangværende foranstaltninger i disse, herunder EU-medlemsstaterne.

Den offentlige orden og den offentlige sikkerhed

Ukrainske organiserede kriminelle grupper er i stigende grad involveret i narkotikahandel, organiseret berigelseskriminalitet, navnlig kriminalitet i forbindelse med motorkøretøjer, samt investeringssvindel og korruption inden for sport. De samarbejder ofte med organiserede kriminelle grupper fra andre lande. Ukrainske IT-kriminelle er fortsat involveret i forskellige former for cyberkriminalitet, herunder angreb på borgere og andre mål i EU. Endvidere udgør konflikten i Ukraine og den reelle mangel på kontrol på dele af Ukraines østgrænse fortsat en risiko for omdirigering af skydevåben og andre ulovligt indførte/indsmuglede varer fra regionen til EU. Desuden har ukrainere i de seneste år været blandt de ofre for menneskehandel uden for EU, som der hyppigst rapporteres om.

Ukraine har intensiveret indsatsen i det internationale samarbejde, herunder med Europol. Ukrainske retshåndhævende myndigheder er involveret i fælles operationer inden for rammerne af EU's politikcyklus/EMPACT. Ukraine er ved at udvikle et internationalt retshåndhævelsessamarbejde med henblik på at bekæmpe organiseret kriminalitet. EU støtter aktivt de ukrainske retshåndhævende myndigheder med at styrke deres kapacitet via flagskibsstøtteprojektet "Pravo Police"[19] og EU's rådgivende mission. Ukraine, der stadig mangler en overordnet strategi for omorganiseringen af den retshåndhævende sektor, fortsætter med at reformere det nationale politi. En nyudviklet, ukrainsk-ledet sikkerhedsstruktur for bekæmpelse af organiseret kriminalitet (SOCTA), der er baseret på Europols metoder, er et vigtigt skridt i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet og forbedringen af det interne retshåndhævelsessamarbejde på tværs af agenturer, men afventer stadig godkendelse.

Med hensyn til bekæmpelse af korruption byggede Ukraine videre på de hidtidige fremskridt med indførelsen af en effektiv institutionel ramme, herunder den nye højesteret for bekæmpelse af korruption (HACC), som påbegyndte sit virke den 5. september 2019. HACC har endnu ikke fået stillet permanente lokaler til rådighed, hvilket er afgørende for at sikre uafhængighed og bæredygtighed i dens arbejde. Der er gjort vigtige fremskridt i form af fjernelsen af den forpligtelse til at indgive e-erklæringer, som har påhvilet antikorruptionsaktivister og udenlandske medlemmer af tilsynsråd for statsejede virksomheder, samt den fornyede kriminalisering af ulovlig berigelse og indførelsen af bestemmelser om konfiskation uden forudgående dom. Der er gjort fremskridt hen imod en effektiv og automatiseret kontrol af elektroniske formueangivelser, navnlig ved at sikre, at det nationale agentur for forebyggelse af korruption (NACP) har fuld og automatiseret adgang til alle relevante registre og databaser.

I oktober 2019 blev der vedtaget en lov, der indebærer en fuldstændig genopstart af NACP, navnlig ændring af dens forvaltningsstruktur fra at være et kollegialt organ til kun at have én

[19] Et program til 36 mio. EUR, der skal støtte etableringen af et effektivt retshåndhævelsessystem, som respekterer menneskerettighederne, til støtte for det ukrainske folk gennem den nødvendige støtte til Ukraines nationale politi og andre ukrainske myndigheder med ansvar for retshåndhævelse (december 2017-juni 2021).

direktør. Efter en gennemsigtig udvælgelsesproces med deltagelse af internationale eksperter blev der udnævnt en ny chef for NACP i januar 2020.

Efter vedvarende internationalt pres gennem flere år fik det nationale kontor for bekæmpelse af korruption (NABU) i oktober 2019 endelig tildelt en selvstændig aflytningsbeføjelse.

De betænkeligheder vedrørende den særlige anklagemyndighed i korruptionssagers (SAPO's) uafhængighed, som der blev givet udtryk for i 2018 efter påstande om, at chefen for SAPO havde begået alvorlige forseelser, er ikke blevet taget op. På trods af de spændinger, der opstod som følge af disse påstande, samarbejdede NABU og SAPO fortsat aktivt i 2019, og i de sidste seks måneder af 2019 blev der afsløret flere personer med forbindelse til korruption end i hele 2018. Forsøg på at afskedige chefen for NABU fik på ny vind i sejlene i begyndelsen af februar 2020, da mere end 200 skrev under på et andragende fra parlamentet om hans afskedigelse, selv om ingen af de lovfæstede afskedigelsesgrunde var opfyldt. Efter den kontroversielle og stærkt politiserede udnævnelse af revisorer til den eksterne revision af NABU i 2018 blev de tidligere udnævnelser annulleret af den nye ledelse, uden at der blev foretaget nye udnævnelser. Negative konklusioner af revisioner danner grundlag for afskedigelse af lederen af NABU.

I juni 2020 indledte anklagemyndighedens kontor den proces, der skulle føre til udvælgelse af en ny chef for SAPO ved at udnævne fire medlemmer af udvælgelseskomitéen. Yderligere syv medlemmer skal udpeges af parlamentet. Det forventes, at den nye chef for SAPO vil påbegynde sit arbejde i efteråret 2020.

I december 2019 blev der vedtaget en lov, der satte fornyet gang i statskontoret for efterforskninger (SBI), som er ansvarligt for efterforskning af forseelser begået af embedsmænd (herunder korruption uden for NABU's mandat), og der blev udnævnt en fungerende direktør. Udvælgelsen af den faste chef for SBI er blevet forsinket på grund af politisk uenighed om udvælgelseskommissionens sammensætning.

På grundlag af ovenstående analyse har Ukraine truffet de foranstaltninger, der er angivet i den anden rapport, og benchmarkene for visumliberalisering er fortsat opfyldt. Trods faldet i tilbagesendelsesprocenten fortsatte det gode samarbejde om tilbagetagelse. Dette bør opretholdes, og det samme gælder samarbejdet med EU og medlemsstaterne om foranstaltninger til afhjælpning af udfordringerne i forbindelse med migration og afbødning af sikkerhedsrisici. Ukraine har fortsat sin indsats på retsstatsområdet. Der er imidlertid behov for en større indsats for at sikre bæredygtige resultater, navnlig hvad angår bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet samt yderligere forbedring af det integrerede grænseforvaltningssystem (herunder kriminalisering af smugling af alle varer). Der skal også træffes øjeblikkelige foranstaltninger til at imødegå udfordringerne med irregulær migration.

Der skal gøres en yderligere indsats på følgende områder:

- Styrkelse af det operationelle samarbejde med medlemsstaterne for at mindske ukrainske statsborgeres irregulære migration til Schengen+-området
- Fortsat gennemførelse af oplysningskampagner om rettigheder og pligter i forbindelse med visumfri indrejse
- Sikring af uafhængighed, effektivitet og bæredygtighed i den institutionelle ramme for bekæmpelse af korruption og undgåelse af politisering af arbejdet i alle retshåndhævende myndigheder. Navnlig håndtering af vedvarende betænkeligheder

med hensyn til SAPO's uafhængighed og integritet, bl.a. ved at sikre en troværdig procedure til udvælgelse af den næste chef for SAPO. Sikring af, at udnævnelse og afskedigelse af alle de retshåndhævende myndigheders ledere sker under streng overholdelse af lovgivningen. Sikring af, at det relancerede nationale agentur for forebyggelse af korruption opfylder sit mandat på troværdig vis, bl.a. ved at opretholde et fuldt fungerende og effektivt system til kontrol af erklæringer om økonomiske interesser

- Styrkelse af det nationale politis kapacitet og forbedring af samarbejdet og afgrænsningen mellem de retshåndhævende myndigheder for bedre at bekæmpe organiseret kriminalitet.

III. Konklusioner

På grundlag af analysen i denne rapport og det ledsagende arbejdsdokument er Kommissionen af den opfattelse, at kravene til visumliberalisering for de vurderede lande fortsat er opfyldt. I denne rapport indkredses yderligere foranstaltninger, i visse tilfælde foranstaltninger, der øjeblikkeligt skal træffes på bestemte områder for at sikre fortsat opfyldelse af de fastsatte benchmark.

Som en mere overordnet reaktion på covid-19 omdirigerer Kommissionen bistanden fra instrumentet til førtiltrædelsesbistand og det europæiske naboskabsinstrument for henholdsvis Vestbalkan og partnerne i det østlige partnerskab for at dække umiddelbare behov og overvinde de socioøkonomiske konsekvenser. Siden pandemien begyndte, har partnerne på Vestbalkan og i det østlige partnerskab iværksat en lang række foranstaltninger og hjemsendt deres statsborgere fra bl.a. Schengen+-området.

Antallet af **grundløse asylansøgninger** er fortsat en kilde til bekymring for så vidt angår **Albanien** og **Georgien**. Nogle medlemsstater rapporterer om det fænomen, at der indgives asylansøgninger med henblik på at søge lægehjælp i EU (navnlig georgiere). Derudover er der registreret øget irregulær migration fra **Georgien, Ukraine, Serbien** og **Bosnien-Hercegovina**. Den irregulære migration er fortsat høj for så vidt angår **albanske statsborgere**. Landene på Vestbalkan og i Det Østlige Partnerskab traf foranstaltninger til tackling af disse udfordringer, men der er behov for en større indsats for at sikre, at resultaterne bliver bedre og bæredygtige.

Utilstrækkelig modtagelseskapacitet i visse lande på Vestbalkan (navnlig Bosnien-Hercegovina) giver anledning til bekymring med hensyn til kapaciteten til fuldt ud at tackle udfordringerne med irregulær migration. Trods faldet i tilbagesendelsesprocenten er samarbejdet om tilbagetagelse og tilbagesendelse fortsat gnidningsløst for alle landene i det vestlige Balkan og landene i det østlige partnerskab. Der bør dog opretholdes et stabilt antal tilbagesendelser og tilbagetagelser af egne statsborgere, og tilbagetagelsen af tredjelandsstatsborgere bør forbedres yderligere, navnlig af landene på det vestlige Balkan.

Hurtig færdiggørelse og gennemførelse af de resterende Frontex-statusaftaler har stor betydning, da dette vil bidrage til en stærkere styring af den irregulære migration, selv om landene på Vestbalkan fortsat har det primære ansvar for forvaltningen af deres respektive grænser.

For at sikre en velforvaltet ramme for migration og sikkerhed som den underliggende forudsætning for den fortsatte opfyldelse af benchmarkene opfordrer Kommissionen indtrængende alle visumfrie lande til at **sørge for, at reglerne er tilpasset EU's visumpolitik**.

Landene på det vestlige Balkan og i Det Østlige Partnerskab har fortsat truffet foranstaltninger for at **forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet**. Indsatsen skal dog fortsættes og styrkes yderligere. Organiserede kriminelle grupper fra disse lande er fortsat aktive inden for handel med ulovlige skydevåben og forskellige ulovlige varer (navnlig narkotika og tobak), berigelseskriminalitet, kriminalitet i forbindelse med motorkøretøjer, hvidvask af penge, menneskehandel[20], smugling af migranter og cyberkriminalitet.

Korruption på højt niveau er fortsat et problem i alle de lande, der er omfattet af denne rapport. Som i de foregående år blev det påpeget i rapporten, at **Moldova** omgående skal træffe foranstaltninger for at sikre opfyldelsen af benchmarket for korruptionsbekæmpelse. Selv om der blev truffet en række vigtige foranstaltninger under den tidligere premierminister Maia Sandus regering, skal bestræbelserne føres ud i livet med støtte fra den nye moldoviske regering. Reformprocessen i **Ukraine**, der navnlig vedrører bekæmpelse af korruption, er i gang, og der forventes yderligere fremskridt.

Den fælles handlingsplan mellem EU og Vestbalkan om bekæmpelse af terrorisme blev godkendt den 5. oktober 2018. Et år senere blev der forhandlet og indgået bilaterale ordninger med alle partnerne på Vestbalkan. Disse bilaterale ordninger er en vigtig milepæl i håndteringen af centrale prioriterede sikkerhedsområder, herunder forebyggelse af alle former for radikalisering og voldelig ekstremisme, og udfordringer i forbindelse med hjemvendte udenlandske terrorkrigere og deres familier. Disse bør nu gennemføres aktivt.

Gennemførelsen af benchmarkene for visumliberalisering er en løbende proces. Den nøje overvågning vil derfor blive fortsat, herunder gennem møder på højt embedsmandsplan samt regelmæssige møder i underudvalget for retfærdighed, frihed og sikkerhed og dialoger mellem EU og de visumfrie lande, og, for så vidt angår landene på Vestbalkan, regelmæssige udvidelsesrapporter, herunder, hvor det er relevant, EU-tiltrædelsesforhandlinger.

[20] Menneskehandel er fortsat en meget indbringende form for alvorlig og organiseret kriminalitet, der drives af høj profit og af efterspørgslen, der er udgangspunktet for alle former for udnyttelse. Menneskehandel kræver ikke grænsepassage, og et betydeligt antal ofre handles inden for de nationale grænser, herunder i EU. Der er gjort en indsats for at bekæmpe menneskehandel. Det er afgørende at sikre, at alle ofre, herunder dem, der handles inden for de nationale grænser, har adgang til passende bistand og støtte, da kvinder og piger generelt fortsat udgør flertallet af ofrene og primært handles med henblik på seksuel udnyttelse. Forebyggelse skal være kernen i alle foranstaltninger til bekæmpelse af menneskehandel med fokus på bekæmpelse af den kriminalitetsfremmende straffrihedskultur for alle gerningsmænd.